

STORTINGET

Innst. 286 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Dokument 8:67 S (2020–2021)

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Emilie Enger Mehl, Jenny Klinge og Marit Knutsdatter Strand om å digitalisere søknad om våpen og andre prosesser i våpenforvaltningen

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om digitalisering av søknad om tillatelse for samt lagerføring og innførsel av våpen, herunder en konkret fremdriftsplan for prosjektet, senest i revidert statsbudsjett for 2021.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Martin Henriksen, lederen Lene Vågslid og Maria Aasen-Svensrud, fra Høyre, Ingunn Foss, Peter Frølich og Frida Melvær, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen og Kjell-Børge Freiberg, fra Senterpartiet, Jan Böhler og Jenny Klinge, og fra Sosialistisk Venstreparti, Petter Eide, viser til Dokument 8:67 S (2020–2021), Representantforslag om å digitalisere søknad om våpentillatelse og andre prosesser i våpenforvaltningen. Komiteen

viser også til brev fra statsråd Monica Mæland av 8. januar 2021 (vedlagt).

Komiteen merker seg at forslagsstillerne viser til at et stort antall nordmenn innehar våpen til ulike formål. I 2017 var det registrert nesten 1,5 millioner skytevåpen i politiets nasjonale våpenregister, og våpentetten per innbygger er høy sammenlignet med andre land. Videre vises det til at våpenloven og våpenforskriften regulerer blant annet erverv, tilvirkning og handel med våpen og oppstiller en rekke vilkår og krav til den som erverver eller på annen måte innehar våpen eller ammunisjon.

Komiteen viser til at hovedtyngden av søkere som ønsker befatning med skytevåpen, er jegere, konkurranseskyttere, skytterlag, samlere og forhandlere. Komiteen merker seg at til tross for at samfunnet ellers i stor grad er digitalisert i 2021, er det fortsatt kun mulig å søke om våpentillatelse ved å fylle ut et fysisk skjema på gjennomslagsark som sendes i posten og behandles manuelt av politiet.

Komiteen viser videre til at ifølge en oversikt på politiet.no varierer saksbehandlingstiden for våpensøknader stort mellom de ulike politidistriktene. Komiteen merker seg at forslagsstillerne viser til at dagens system er utdatert og til stor ulempe for både privatpersoner og forhandlere av våpen. Komiteen viser videre til at politiets behandling av våpensaker i 2018 var gjensstand for undersøkelse av Riksrevisjonen, der det ble pekt på flere mangler i våpenforvaltningen, herunder at politiet ikke har oversikt over et stort antall våpen, og at våpenregisteret ikke har en kvalitet som sikrer oppdatert og korrekt informasjon.

Komiteen merker seg videre at det vises til «Konseptutredning av våpenforvaltning i politiet» fra juli 2018, der digitalisering av våpenforvaltningen blir pekt

på som ett av to hovedtiltak som utredes for å kunne forbedre dagens våpenforvaltning. Rapporten peker på at dagens system har manuelle og tungvinte saksbehandlingsrutiner, lang saksbehandlingstid og lav publikumstilfredshet. Videre pekes våpensøknadsprosessen på som den prosessen det vil gi høyest gevinst å digitalisere, og det pekes på at dette vil gi betydelig økonomisk gevinst og øke tilgjengeligheten for publikum. Komiteen viser videre til at digitalisering vil gi betydelig økonomisk innsparing som følge av spart tid i politiet, samtidig som den samfunnsøkonomiske gevinsten er høy.

Komiteen viser videre til at konseptutredningen peker på en rekke fordeler for folk flest ved full digitalisering av våpensøknaden, eksempelvis kortere ventetid, reduksjon i portoutgifter, spart arbeidstid, rettferdig saksbehandling og tilgjengelighet. Samtidig viser forslagsstillerne til at digitalisering gir grundigere identifi- sering og kontroll med dem som søker, bedre oversikt over hvem som har lovlig våpen i Norge, og færre uønskede hendelser med våpen. Komiteen registrerer at forslagsstillerne mener at frigjorte ressurser kan benyttes til blant annet oppfølging av tillatelser og forebyg- gende arbeid.

Komiteen merker seg videre at forslagsstillerne hevder at digitalisering av lagerføring og innførsel av våpen anses å være en helt nødvendig forutsetning for å få en effektiv, digital våpensøknadsprosess. Forslagsstiller- ne mener dette kan løses ved en enkel portal, der inves- teringskostnadene beregnes til 3 mill. kroner.

Komiteen viser til at daværende justis- og innvan- dringsminister Tor-Mikkel Wara i svar på skriftlig spør- mål (Dokument nr. 15:1051 (2018–2019)) viste til at

«POD har meddelt at konseptutredningen er et godt utgangspunkt for det videre arbeidet, men at de har behov for å utrede ulike spørsmål rundt digitalise- ring og organisering videre».

I svar på skriftlig spørsmål (Dokument nr. 15:2710 (2019–2020)) uttalte justis- og beredskapsminister Mo- nica Mæland at det fortsatt ikke foreligger noen frem- driftsplan for digitalisering av våpenforvaltningen. Ko- miteen merker seg at forslagsstillerne på denne bak- grunn er av den oppfatning at det er på tide å oppdatere våpenforvaltningen, både for å sikre et bedre tilbud og kortere køer for personer som søker om våpentillatelse eller forhandler våpen, samt å sikre en tryggere håndte- ring av våpen i samfunnet. Komiteen registrerer også at forslagsstillerne mener det er nødvendig med en snarlig fremdriftsplan for å sikre forutsigbarhet for bru- kere ved innfasing av nye prosesser.

Komiteens flertall, medlemmene fra Ar- beiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senter- partiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til

merknader og forslag til vedtak i Innst. 248 S (2020– 2021), jf. Meld. St. 29 (2019–2020), i forbindelse med di- gitalisering av våpenforvaltning som foreslås plassert i Mosjøen. Flertallet viser til at Stortinget dermed anerkjenner behovet for fremdrift når det gjelder digi- talisering av våpenforvaltningen.

Flertallet viser til at det per 23. februar 2021 er store variasjoner i saksbehandlingstiden mellom ulike politidistrikt på mellom 3 og 24 uker. En saksbehand- lingstid på inntil et halvt år er både frustrerende for de personene det gjelder, og viser at det er et stort effektiv- seringspotensial hos politiet. Flertallet viser videre til at områdegjennomgangen av politi- og lensmannse- taten, som ble ferdigstilt i desember 2020, peker på digi- talisering av våpenforvaltningen som et område som både er økonomisk lønnsomt og tidsbesparende for alle involverte parter.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om digitalisering av søknad om tillatelse for samt lagerfø- ring og innførsel av våpen, herunder en konkret frem- driftsplan for prosjektet, senest i revidert statsbudsjett for 2021.»

Flertallet har over tid jobbet for å få på plass et nasjonalt våpenregister som skal legges til Brønnøysundregistrene og til Nordland politidistrikt med forvaltning i Mosjøen. Flertallet er svært tilfreds med at et flertall i Stortinget vedtok å gjøre dette i for- bindelse med behandlingen av politimeldingen. Flertallet viser forøvrig til merknadene i Innst. 248 S (2020–2021) jf. Meld. St. 29 (2019–2020):

«Komiteens flertall medlemmer fra Arbeiderpar- tiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det går svært tregt med å få på plass en digitalisering av våpenforvaltningen. Flertallet mener det er på høy tid å modernisere det nasjonale våpenregisteret. I behandlingen av våpenloven og EUs våpendirektiv i 2018 sluttet Norge seg til at det må eta- bleres et digitalt våpenregister. Flertallet mener et digi- talt register er viktig for myndighetenes kontrollvirk- somhet og at et slikt register vil legge til rette for, og ikke minst sikre, god saksbehandling. Dette underbygges videre av at Riksrevisjonen samme år fremhevet at dagens register ikke har en kvalitet som sikrer oppda- tert og korrekt informasjon. Dagens løsning er en manuelt utfylt våpensøknad som sendes per post, og ender med et våpenkort som lamineres og sendes på samme måte. Flertallet vil understreke at dagens system er utdatert og umoderne, ineffektivt og ressurskrevende, og gir dårlig sikkerhet ved at det er enklere å forfalske dokumenter.

Flertallet er tydelig på at det er et stort behov for å utvikle et nytt og moderne våpenregister som vil digita- lisere saksbehandlingen for politiet og publikum. Et slikt nasjonalt våpenregister vil gi etablering av offent- lige og innovative digitale arbeidsplasser der det plasse-

res. Flertallet mener det å samle all saksbehandling til ett nasjonalt senter vil bidra til en mer effektiv, ensartet og kvalitativ behandling, samtidig som at kontrolloppgaven beholdes i politidistriktene. Flertallet trekker frem at innsparingspotensialet på å digitalisere våpenforvaltningen er stort, noen anslår innsparingspotensialet til å ligge opp mot en kvart milliard kroner. Politiet bruker i dag mye ressurser på våpenforvaltning, noe som binder ressurser som burde avsettes til kontrollvirksomhet ute. Flertallet er tydelig på at et effektivt register vil kunne frigjøre ressurser for å få gjennomført kontrollvirksomhet.»

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at digitalisering av søknadsprosessen ikke nødvendigvis vil redusere saksbehandlingstiden. Det krever ytterligere endringer i andre systemer. Disse medlemmer viser samtidig til at det vil gjøre det lettere å avdekke feil og forenkle prosessen for søker.

Disse medlemmer viser til at når det gjelder digitalisering av lagerføring og innførsel av våpen, er dette noe som vil være rettet mot forhandlere primært, og viser til at departementet vil prioritere dette etter at en bedre søknadsløsning for våpeneiere foreligger.

Disse medlemmer viser til at Politidirektoratet har utarbeidet en konseptutredning om politiets våpensøknader. Det er gevinster å hente både for søkerne og politiet ved å digitalisere. Disse medlemmer mener dette imidlertid bør skje gradvis, og direktoratet har foreslått at første trinn vil være digitalisering av søknader om jaktvåpen. Brønnøysundregistrene har utviklet en ny re-

gisterplattform til 500 mill. kroner. Den er topp moderne og har mye informasjonssikkerhet og mange komponenter og plattformer innebygget. Brønnøysundregistrene fører blant annet jegerregisteret, som allerede tilbyr en heldigitalisert tjeneste basert på BankID. Disse medlemmer viser til at Politidirektoratet er i dialog med Brønnøysundregistrene med sikte på å undersøke om de kan bistå med utvikling av et nytt nasjonalt våpenregister og eventuelt drifte IKT-systemet på oppdrag fra politiet.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om digitalisering av søknad om tillatelse for samt lagerføring og innførsel av våpen, herunder en konkret fremdriftsplan for prosjektet, senest i revidert statsbudsjett for 2021.

Oslo, i justiskomiteen, den 9. mars 2021

Lene Vågslid

leder

Kjell-Børge Freiberg

ordfører

**DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT**

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Justiskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
20/6187 - GJ

Dato
08.01.2021

Uttalelse fra justis- og beredskapsministeren til representantforslag om å digitalisere søknad om våpentillatelse – Dokument 8:67S (2020-2021)

Jeg viser til brev 10. desember 2020, der justiskomiteen ber om departementets uttalelse i forbindelse med følgende sak til behandling:

Dokument 8:67 S (2020-2021) Representantforslag om å digitalisere søknad om våpentillatelse og andre prosesser i våpenforvaltningen.

Jeg er enig med representantene i at innbyggerne skal kunne forvente at politiet følger med på den allmenne digitaliseringen av samfunnet og kan tilby en digital våpensøknad. Dagens papirskjema som må sendes i posten eller leveres på lensmannskontoret, er en løsning som ikke møter de krav vi må kunne stille til offentlige tjenester.

Digitalisering av søknadsprosessen vil ikke nødvendigvis redusere saksbehandlingstiden – det krever endringer i andre systemer, og er noe vi må ta i neste runde – men vil gjøre det lettere å avdekke feil og forenkle prosessen for søker.

Representantene tar også opp spørsmålet om digitalisering av lagerføring og innførsel av våpen. Dette er en løsning som primært vil være rettet mot forhandlere, og departementet vil prioritere dette *etter* en bedre søknadsløsning for våpeneiere. En samlet fornying av våpenforvaltningen vil imidlertid måtte innebære en løsning også på dette området.

Som representantene har vist til, har Politidirektoratet (POD) utarbeidet en konseptutredning om politiets våpensøknader. Som tidligere meddelt Stortinget, har POD lagt til grunn at det er gevinster å hente både for søkerne og politiet ved å digitalisere, samt at digitaliseringen bør skje gradvis. Første trinn bør etter direktoratets vurdering være digitalisering av søknader om jaktvåpen.

Brønnøysundregistrene har nå utviklet en ny registerplattform til om lag 500 mill. kroner. Denne er topp moderne, har mye informasjonssikkerhet, komponenter og plattformer innebygget. Brønnøysundregistrene fører bl.a. jegerregisteret, som allerede tilbyr en heldigitalisert tjeneste basert på innlogging med elektronisk ID.

POD er nå i dialog med Brønnøysundregistrene med sikte på å undersøke om de kan bistå med utvikling av et nytt nasjonalt våpenregister og eventuelt drifte IKT-systemet på oppdrag fra politiet. Politiet vil i en slik løsning fremdeles være registeransvarlig for våpenregisteret.

Departementets vurdering er at det arbeides godt med denne saken i POD. Mitt departement vil sammen med Finansdepartementet bidra til avklaringer av de finansielle rammene og vurdere konsekvensene dette vil få for våpengebyrene.

Jeg ønsker ikke å detaljstyre fremdriften i dette og andre prosjekter POD arbeider med, men det vil likevel være et mål at politiet skal kunne tilby jegerne en digital løsning i tide til høstjakten 2021.

Med hilsen

Monica Mæland

